

SO'Z BOYLIGINI OSHIRISH VA GRAMMATIK KO'NIKMALARNI RIVOJLANTIRISHDA LINGVOKOGNITIV YONDASHUV

Ochilova Mohichehra Tolib qizi
O'zbekiston Milliy Universiteti

Annotatsiya : Mazkur tezisda lingvokognitiv yondashuv asosida so'z boyligini oshirish hamda grammatik ko'nikmalarini shakllantirish masalalari ko'rib chiqiladi. Ushbu yondashuv tilni ong faoliyatini bilan bog'liq holda tushunishga imkon yaratib, til va tafakkur birligiga asoslangan o'qitish metodikasini ishlab chiqishga xizmat qiladi.

Kalit so'zlar: lingvokognitiv yondashuv, so'z boyligini oshirish, Grammatik ko'nikmalar, til va tafakkur, kognitiv jarayon, semantic tahlil

Tadqiqotning dolzarbligi : bugubgi kunda ta'lim tizimida til o'rgatishning samaradorligini oshirish masalasi dolzarb bo'lib bormoqda. So'z boyligi va Grammatik ko'nikmalarni shakllantirish jarayonida ana'naviy yondashuvlar bilan bir qatorda, lingvokognitiv yondashuvga asoslangan metodlarni qo'llash ehtiyoji ortib bormoqda. Chunki bu yondashuv til va tafakkur o'zaro bog'liqligiga asoslanib, o'quvchining nutqiy kompetensiyasini chuqurroq rivojlantirishga xizmat qiladi. Shuning uchun ushbu yondashuv asosida til o'rgatish masalasini ilmiy jihatdan o'rganish bugungi kun talabi hisoblanadi.

Tadqiqotning maqsadi : Ushbu ishning asosiy maqsadi- so'z boyligini oshirish va Grammatik ko'nikmalarni rivojlantirishda lingvokognitiv yondashuvning nazariy asoslarini yoritishdan iborat.

Tadqiqotdan kutilayotgan natijalar : Lingvokognitiv yondashuvning nazariy asoslari tahlil qilinib, til o'rgatishdagi afzalliklari ilmiy jihatdan asoslab beriladi, so'z boyligini oshirishdagi xizmat qiluvchi samarali usullar- semantic xaritalar, assotsiativ tahlil, konseptual model tuzish metodlari o'rganildi, Grammatik ko'nikmalarni shakllantirishda lingvokognitiv yondashuvning amaliy jihatlari aniqlanadi, o'quvchilarning nutqiy kompetensiyani shakllantirishga xizmat qiladigan tavsiyalar ishlab chiqiladi.

Xulosa : Lingvokognitiv yondashuv til o'rganishda zamonaviy, samarali va ilmiy asoslangan metod sifatida e'tirof etiladi. U so'z boyligi va Grammatik ko'nikmalarni chuqur va barqaror shakllantirish imkonini beradi. Bu yondashuvni ta'lim jarayoniga joriy etish muhim ahamiyat kasb etadi.

Adabiyotlar ro'yhati

1. Axmedova D., “Berdiyeva SH., Nurkeldiyeva D. i dr. Analiz sotsialnoy zashishennosti detey s osobimi potrebnostyami v Respublike Uzbekistan” . Tashkent, Izd-vo «Fan» AN RUz
2. “Aqliy rivojlanishida nuqsoni boʻlgan oʻquvchilar taʼlim olayotgan yordamchi mehnat taʼlimi maktabi uchun yangi tahrirdagi ona tili, oʻqish, nutq oʻstirish oʻquv dasturi (1-9 guruhlar)” .-tuzuvchi Raxmanova V.S. T.,2007
3. Baudish V. “Sushnost korreksionno-vospitatelnoy raboti vo vspomogatelnoy shkole”. J.Defektologiya №3 2002
4. “Bolalarni maktabga oʻqishga tayyorlash”. Toʻplam Nizomiy nomli TDPU T.,1997
5. N. Q.Abidova Autizm spektrli bolalarni oʻqitish va tarbiyalash/oʻquv qoʻllanma.Toshkent – 2023 y.
6. N. Q.Abidova Autizm spektrli bolalarni oʻqitish va tarbiyalash/oʻquv qoʻllanma.Toshkent – 2023 y.